

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.

Симонець Є. М., Рибальченко В. Ф., Рибальченко В. В.

Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, ПВНЗ «Київський медичний університет»

Дистанційна медична освіта завдяки науково-технічному прогресу швидкими темпами розвивається в Україні. Доцільно вказати, що основними причинами які спонукали до запровадження дистанційного навчання (ДН) була пандемія COVID-19 спричиненої коронавірусом SARS-Co2, а також введення військового стану в Україні. Організація дистанційного навчального процесу студентів - майбутніх фахівців у галузі медицини на сьогодні відноситься до сучасних перспективних інноваційних технологій. Поміж тим доцільно акцентувати, що впровадження дистанційного навчання перш за все сприяє інтеграції національної системи освіти України в світовий науково-освітній простір [1, 3, 4]. На сьогодні світова тенденція до переходу на дистанційні форми освіти – підготовки фахівців, в останнє десятиріччя простежується перш за все як у зростанні числа освітніх установ, що ведуть підготовку за новими технологіями в різних галузях народного господарства, так і в зростанні чисельності студентів дистанційної форми навчання у всіх закладах освіти, незалежно від фаху. Виходячи з моніторингу цю процесу відмічено високий темп зростання не тільки в розвинених країнах США і Європи, але і в країнах Азії [2]. На сьогодні електронне навчання (E-learning), яке за визначенням фахівців ЮНЕСКО, означає навчання за допомогою інтернету і додатків та мультимедіа, все більше входить в освітній процес підготовки та удосконалення фахівців у різних галузях освіти в Україні, в тому числі і у медичній галузі.

Доцільно акцентувати, що на сьогодні зростання попиту на ДН викликано тим, що ми живемо в епоху розвитку цифрових технологій в світі та Україні, і сфера освіти також постійно повинна розвиватися так, щоб готувати кваліфіковані кадри, які будуть в повному обсязі готові швидко адаптуватися до змін у світі. Відома теза, що знання старіють кожні 3-5 років, а технологічні знання кожні 2-3 роки, а по деяким напрямкам і раніше. Та пройде ще небагато часу і ці зміни вже будуть кожні 1,5-2 роки. За звичай обсяг знань випускників вищих навчальних закладів (ВНЗ) подвоюється кожні 3-4 роки, за рахунок післядипломної освіти та інформаційних технологій. Зрозумілим є те, якщо не змінювати та вдосконалювати освітні технології, то якість підготовки фахівців по всім напрямкам в тому числі і у медицині буде об'єктивно відставати від рівня необхідного на ринку праці, за рахунок впровадження новітніх високо інформативних діагностичних методик та лікувальних технологій [1, 3]. На сьогодні ДН за наявності бажання надає здобувачеві вищої медичної освіти доступ до традиційних (підручники та посібники) та нетрадиційних (статті, консенсуси та протоколи з доказовою базою) джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи над інформацією, а також дає абсолютно нові можливості для творчого самовираження – самоаналізі рівня знань, закріплення різних професійних медичних навичок, а викладачам теоретичних та клінічних медичних дисциплін в свою чергу дозволяє реалізовувати абсолютно нові форми і методи навчання як ситуаційні задачі, із застосування концептуального і математичного моделювання явищ і процесів при перебізі захворювань [1, 4].

Про ефективність ДН вказує проведене дослідження Shervin Farahmand et al. (2016) в якому представлена підготовка студентів медиків. Обидві групи були оцінені у рамках об'єктивного структурованого клінічного обстеження (OSCE) через місяць. Показники експериментальної групи були статистично кращими (P=0,001) по OSCE [5].

У світовій глобальній мережі інтернету представлені різні інформаційно -цифрові технології за для проведення повноцінного ДН. Серед них це додатки Google Classroom, Google Hangouts, Google Meet, Zoom, Viber, Telegram, WhatsApp, Signal та інші. Перевірені часом, інформаційно-цифрові технології які використовуються у ПВНЗ КМУ при проведенні дистанційного навчання це використання додатків Google Classroom та Google Meet. Доцільно акцентувати, що саме використання додатку Google Classroom та Google Meet виявилися найбільш ефективним в плануванні та організації проведення теоретичної, практичної та самостійної роботи студентів. В КМУ завдяки центру інформаційних технологій всім викладачам та студентам створена корпоративна пошта. Як правило на початку вивчення дисципліни викладач кафедри створює окремий GoogleClassroom для самостійної роботи студентів, куди запрошуються всі студенти, які вивчатимуть дану предмет так як кожний студент має свою корпоративну електронну адресу. ДН базується на використанні комп'ютерів та програм, які знімають проблеми відстані та створюють оперативний зв'язок між викладачем та студентом. Поміж тим сучасні засоби інформаційних технологій дозволяють використовувати при проведенні навчального процесу різні форми висвітлення учбового матеріалу (звук, графіка, відео, анімація).

Індивідуалізація навчального процесу при ДН коли викладач та студент знаходяться в самоізоляції в домашніх умовах, що не обмежує в часі розгляду теми заняття, за виключенням повітряних тривог. При розгляді клінічного матеріалу, ДН дозволяє обговорювати особливості клінічного перебігу захворювань з врахуванням віку, а також методи обстеження з врахуванням інформаційності та безпечності для пацієнта, а також проведення диференційної діагностики. При розгляді хвороб у дітей, необхідність ДН у зумовлена тим, що частина маленьких пацієнтів можуть вільно спілкуватися з одним лікарем, а коли при огляді 6-8 лікарів – хворі діти та батьки стримують свої думки та вислови, що слугує запорукою (розбіжностей та помилок), а як наслідок можливі прорахунки у встановленні вірного діагнозу.

Поміж тим доцільно вказати, що особливості та результативність ДН залежить від викладача та від бажання викладача – чомусь навчити, а також від студента – чомусь навчитись. Коли поєднується бажання навчити та навчитись завжди позитивний 100% результат знань. Таким чином, активність і продуктивність самостійної роботи студентів залежить та зумовлюється вмилм навчанням викладача методиці до оволодіння інформації з першоджерел на етапах викладання нового матеріалу. При використанні різноманітних форм контролю за ходом і результатами засвоєння матеріалу: тести та ситуаційні завдання в Google Classroom, а в Google Meet спілкування on line індивідуально з кожним студентом чи групою.

Висновки. Дистанційне навчання як метод підготовки студентів лікарським спеціальностям в умовах пандемії COVID-19, та військового стану з використанням інформаційно-цифрових технологій дає можливість ефективної підготовки лікарів при відсутності безпосереднього контакту «викладач-студент». Застосування платформ Google Classroom та Google Meet може бути як спосіб навчання та поширення інформації, обміну досвідом між студентами та викладачами незалежно від часових поясів. До особливостей підготовки лікарів - ДН з використанням інформаційно-цифрових технологій доцільно віднести індивідуалізований підхід до кожного студента з метою досягнення результату – високо кваліфікований лікар.

Література 1. Андрусенко Н.В. Дистанційне навчання в Україні. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія [Електронний ресурс]: матеріали міжвузівського вебінару «Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія». М. Вінниця, 31 березня 2017 р. Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2017. – С. 7-9. 2. Грінченко І.В. Залашня кейс-методу при викладанні курсу «державний фінансовий контроль». Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія [Електронний ресурс]: матеріали міжвузівського вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.). Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2017. С. 76-78. 3. Кабак В. В. Особливості впровадження технологій дистанційного навчання в процес підготовки студентів спеціальностей технічного ВНЗ. Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки. 2016. Вип. 72(2). С. 144-148. 4. Лосев С. Розвиток дистанційного навчання в Україні. Матеріали XXII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії» 30 – 31 січня 2016 р. Переяслав-Хмельницький. 2016. С 163-165. 5. Distance Learning Can Be as Effective as Traditional Learning for Medical Students in the Initial Assessment of Trauma Patients. / Shervin Farahmand, Ebrahim Jalili, Mona Arabi, et al. // Acta Medica Iranica. 2016. V. 54, №9, P. 600-604